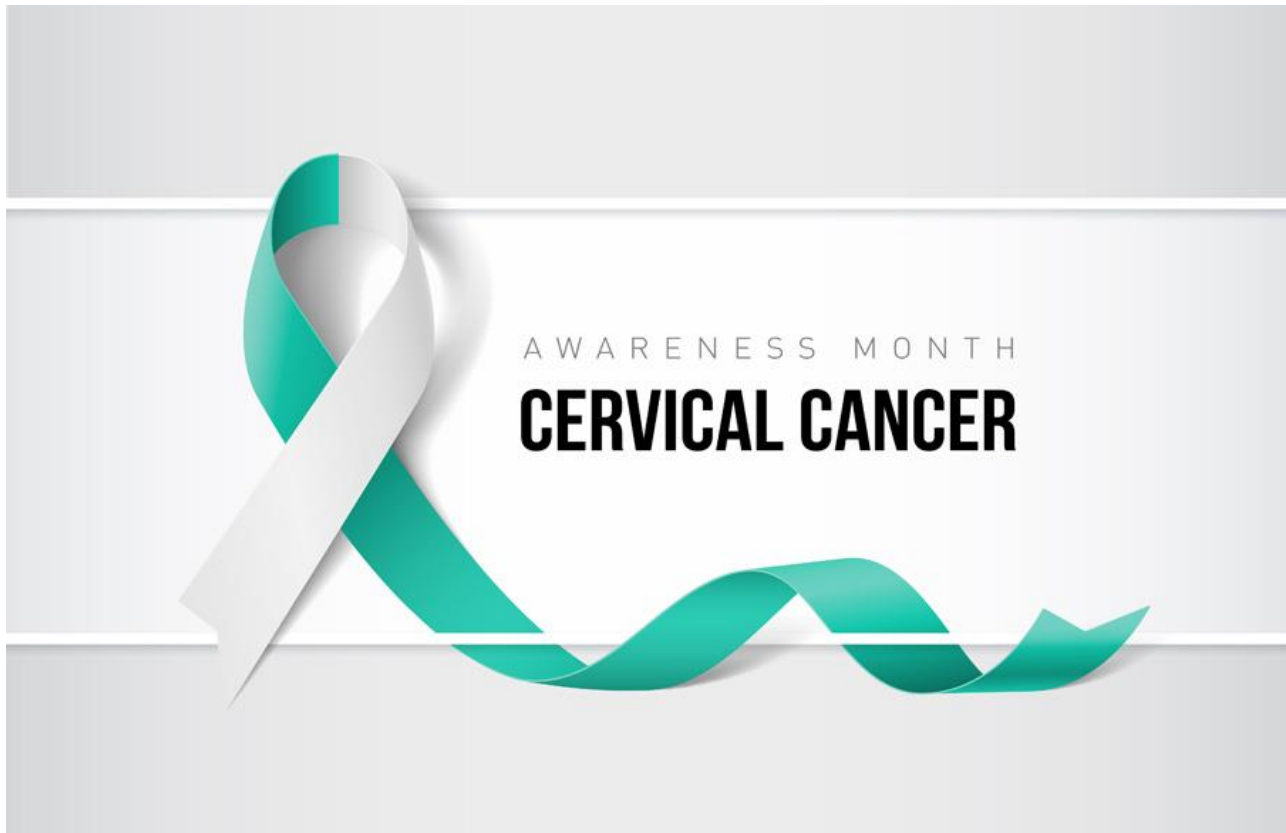

تمام آن چیزی که نیاز است راجع به سرطان سرویکس (دهانه رحم) بدانید.

ماه جهانی آگاهی‌رسانی درباره سرطان دهانه‌رحم، یک رویداد جهانی است که هر ساله در ماه ژانویه (۱۱ دی تا ۱۱ بهمن) برگزار می‌شود. در طول این ماه، گروه‌های مختلف بین‌المللی و محلی از طریق راه‌اندازی کمپین‌ها و فعالیت‌های مرتبط، برای تأکید بر اهمیت تشخیص زودهنگام این بیماری، درمان و توصیه‌های پیشگیرانه به هم می‌پیوندند.

شعار ماه آگاهی‌رسانی درباره این سرطان در سال ۲۰۲۳، «پایان دادن به سرطان دهانه‌رحم در چند نسل آینده»^۱ است که با هدف افزایش آگاهی جامعه به خصوص زنان درباره سرطان دهانه‌رحم و واکسیناسیون علیه HPV انتخاب شده است.

روبان سبز و سفید به عنوان نماد سرطان سرویکس انتخاب شده است.

کلیات:

دهانه‌رحم انتهای پایین و باریک رحم است. سرویکس، رحم را به واژن (کانال زایمان) متصل می‌کند. سرطان در این ناحیه معمولاً با گذشت زمان و به کندی ایجاد می‌شود. قبل از اینکه سرطان بروز کند، سلول‌های دهانه رحم دچار تغییراتی به نام دیسپلازی شده که در آن سلول‌های

^۱ Ending cervical cancer within a few generations

غیرطبیعی در بافت دهانه رحم ظاهر می‌شوند. با گذشت زمان، اگر سلول‌های غیرطبیعی تخریب یا حذف نشوند، ممکن است به سلول‌های سرطانی تبدیل شده و به نواحی اطراف گسترش پیدا کنند.

علیرغم اینکه این بیماری یکی از قابل پیشگیری‌ترین و قابل درمان‌ترین انواع سرطان می‌باشد، بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی (WHO)، در سال ۲۰۲۰ حدود ۶ میلیون مورد جدید بیماری و ۳ میلیون و ۴۲ هزار فوت ناشی از آن ثبت شده است. این سرطان، چهارمین سرطان شایع در زنان محسوب می‌شود.

علل بروز:

عفونت مداوم و مزمن با انواع پرخطر ویروس پاپیلوما‌ی انسانی (HPV) تقریباً علت تمام موارد (۹۹٪) سرطان‌های دهانه رحم می‌باشد. دو نوع پرخطر HPV ۱۶ و HPV ۱۸ عامل ۷۰٪ سرطان‌های دهانه رحم در سراسر جهان هستند.

تقریباً همه افرادی که از نظر جنسی فعال هستند، در مقطعی از زندگی خود به HPV مبتلا می‌شوند. اکثر عفونت‌های HPV بصورت خود به خودی و محدودشونده، ظرف یک یا دو سال توسط مکانیسم‌های سیستم ایمنی از بین می‌روند. این عفونت‌های کوتاه مدت باعث سرطان نمی‌شوند. اما زمانی که عفونت با یک ویروس پرخطر HPV سال‌ها طول بکشد، می‌تواند منجر به تغییراتی در سلول‌های دهانه رحم شود و در نتیجه ضایعه پیش سرطانی ایجاد کند. اگر ضایعه پیش سرطانی پیدا و برداشته نشود، ممکن است در نهایت به سرطان تبدیل گردد.

ریسک فاکتورهای ابتلا:

برخی از عوامل خطر، احتمال ابتلا به سرطان دهانه رحم را افزایش می‌دهند.

۱- سیستم ایمنی ضعیف:

توانایی بدن برای مبارزه با عفونت HPV به طور کامل به عملکرد سیستم ایمنی بستگی دارد. عفونت‌های HPV در افرادی که سیستم ایمنی ضعیفی دارند، پایدار مانده و به سرطان تبدیل می‌شود. افراد ممکن است به دلایل زیر دچار نقص و ضعف سیستم ایمنی باشند:

*بیماران مبتلا به عفونت HIV یا بیماری‌های دیگری که سیستم ایمنی را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

*بیمارانی که داروهای تضعیف‌کننده سیستم ایمنی استفاده می‌کنند مانند بیماران پیوندی، مبتلایان به بیماری‌های خودایمنی و کسانی که تحت شیمی‌درمانی هستند.

۲- مصرف سیگار، توتون و تنباکو:

درصد ابتلا به این سرطان در افراد سیگاری و همچنین اطرافیان آنان که دود سیگار و یا تنباکو را تنفس می‌کنند، بیشتر است.

۳- استفاده طولانی مدت از قرص‌های ضد بارداری:

استفاده طولانی مدت از قرص‌های ضد بارداری شانس ابتلا به این سرطان را افزایش می‌دهد. البته بعد از توقف مصرف این داروها، به تدریج شانس ابتلا پس از چندین سال به سطح افرادی که هیچگاه قرص مصرف نکرده‌اند بازمی‌گردد.

۴- عفونت کلامیدیا:

کلامیدیا نوع نسبتاً شایعی از یک باکتری است که می‌تواند سیستم تولید مثل را آلوده کند. این باکتری از طریق تماس جنسی منتقل می‌شود. زنانی که به کلامیدیا آلوده هستند اغلب علائمی ندارند. طبق نتایج برخی از مطالعات، خطر ابتلا به سرطان دهانه رحم، در زنانی که آزمایش خون و مخاط دهانه رحم در آنان، شواهدی از عفونت با کلامیدیا را نشان می‌دهد، بیشتر است.

علائم و نشانه‌های بیماری:

این بیماری در مراحل اولیه، معمولاً بدون علامت بوده و همین موضوع تشخیص آن را دشوار می‌کند. علائم بالینی، معمولاً پس از گسترش سرطان بروز پیدا می‌کنند. هنگامی که سرطان دهانه رحم در مراحل ابتدایی است، علائم ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- خونریزی واژینال بعد از رابطه جنسی
- خونریزی واژینال بعد از یائسگی
- خونریزی واژینال بین سیکل‌های ماهیانه و یا خونریزی ماهیانه‌ای که شدیدتر یا طولانی‌تر از حد طبیعی است
- ترشحات واژن که آبکی و دارای بوی تند و یا حاوی خون هستند
- درد لگن هنگام رابطه جنسی

علائم بیماری پیشرفته، ممکن است شامل:

- احساس درد در هنگام ادرار و یا وجود خون در ادرار
- کمردرد
- تورم پاها
- درد در ناحیه شکم
- احساس خستگی

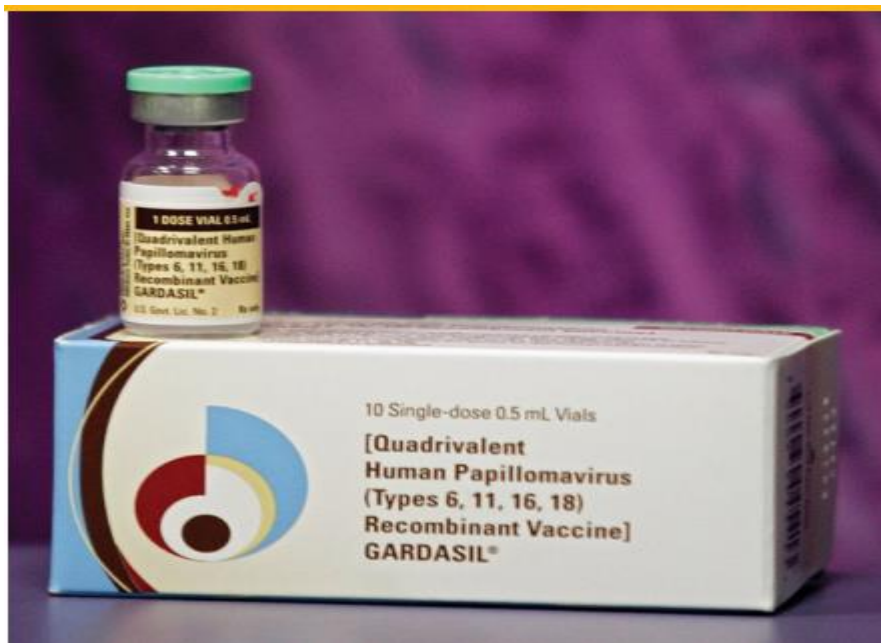
این علائم ممکن است ناشی از سایر بیماری‌ها باشند. تنها راه تشخیص مراجعه به پزشک و دریافت مشاوره پزشکی است. نادیده گرفتن علائم بیماری، می‌تواند درمان را به تاخیر بیندازد و اثربخشی آن را کاهش دهد.

پیشگیری:

همان‌طور که اشاره شد، سرطان دهانه رحم قابل پیشگیری بوده و در صورت تشخیص زودهنگام به درمان بسیار خوب پاسخ می‌دهد. تقریباً می‌توان از تمام موارد این بیماری بوسیله واکسیناسیون علیه HPV و انجام تست‌های غربالگری پیشگیری کرد.

واکسیناسون:

بهترین راه پیشگیری از ابتلا به این ویروس تزریق واکسن است. در کشورهای پیشرفته واکسن‌های تولید شده در برابر گونه‌های با میزان خطر بالا به صورت همگانی به جمعیت جوان ۱۱-۱۲ سال قبل از شروع فعالیت جنسی تزریق می‌شود. این واکسن‌ها ۴ یا ۹ ظرفیتی هستند به این مفهوم که در برابر ۴ یا ۹ گونه خطرناک از این ویروس ایمنی ایجاد می‌کنند. تزریق واکسن احتمال ابتلا به سرطان را به میزان چشمگیر ۹۰٪ کاهش می‌دهد. همچنین نشان داده شده است که این واکسن در سنین بالاتر (تا ۴۵ سال) بسته به شرایط فرد، ایمنی قابل قبولی ایجاد می‌کند.

غربالگری:

احتمالا تا بحال نام تست پاپ اسمیر را شنیده‌اید. پاپ اسمیر همان تست غربالگری برای سرطان دهانه رحم می‌باشد. در این تست سلول‌های غیرطبیعی در دهانه رحم که ممکن است سرطانی یا پیش سرطانی باشند، بررسی می‌شوند. در طول فرآیند آزمایش، پزشک از سلول‌های دهانه رحم نمونه‌برداری کرده تا بررسی کند علائمی از سرطان، عفونت و التهاب وجود دارد یا خیر. اهمیت این تست در آن است که تشخیص زودرس سرطان دهانه رحم شانس بسیار بیشتری برای درمان به دست خواهد داد. امروزه انجام تست HPV بر روی نمونه گرفته شده از دهانه رحم نیز به عنوان یک روش ارزشمند غربالگری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

غربالگری در خانم‌های ۲۵ تا ۶۵ ساله انجام می‌گیرد. برای غربالگری می‌توان به روش‌های زیر اقدام نمود:

۱- انجام همزمان پاپ اسمیر و تست HPV

۲- انجام تست HPV به تنهایی

۳- انجام تست پاپ اسمیر به تنهایی

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱

طبق آخرین درستیورالعمل به روز شده انجمن سرطان آمریکا در مورد غربالگری این بیماری، غربالگری باید از ۲۵ سالگی و با آزمایش HPV شروع شود و هر ۵ سال تا ۶۵ سالگی ادامه پیدا کند. در صورت عدم وجود امکانات تست HPV انجام تست پاپ اسمیر در فواصل زمانی ۳ ساله نیز قابل قبول است.

در سنین بالای ۶۵ سال بسته به شرایط هر فرد و نظر پزشک معالج ، ممکن است آزمایشات فوق انجام شود.

منابع:

- ۱- https://www.cdc.gov/cancer/gynecologic/basic_info/index.htm
- ۲- <https://www.cancer.gov/types/cervical>
- ۳- <https://www.who.int/health-topics/cervical-cancer>
- ۴- <https://www.emro.who.int/cervical-cancer-awareness-month>
- ۵- <https://www.cancer.org/cancer/types/cervical-cancer>